

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 11Co/7/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122372056
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Radičová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:6122372056.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Radičovej a členiek senátu JUDr. Ivety Záleskej a JUDr. Evy Vékonyovej, v spore žalobcu:

A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. E. XXXX/XX, XXX XX F. C., zastúpeného: JUDr. Andrej Gara, advokát, Štefánikova 14, 811 05 Bratislava 1, IČO: 30 850 436, proti žalovanej: A. G. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/XX, XXX XX F., zastúpenej: SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., so sídlom Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava 1, IČO: 36 862 711, o zaplatenie 104,60 eur s prísl., o odvolaní žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 9. februára 2023, č. k. 8C/34/2022-84, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu I. inštancie vo veci samej (výrok I.) **p o t v r d z u j e .**

II. V časti trov konania (výrok III.) rozsudok súdu I. inštancie **m e n í t a k**, že žalobcovi **p r i z n á v a** proti žalovanej náhradu trov I. inštančného konania v rozsahu 100 %.

III. Žalobcovi proti žalovanej **p r i z n á v a** náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi 104,60 eur s úrokom z omeškania 5 % ročne od 23.08.2022 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), konanie v časti úroku z omeškania 5 % zo sumy 104,60 eur od 28.07.2020 do 22.08.2022 zastavil (výrok II.) a žalobcovi náhradu trov konania nepriznal (výrok III.).

2. Rozsudok súd odôvodnil § 420 ods. 1 OZ, keď na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalovaná zavinene zmarila styk otca s maloletým dieťaťom (upravený vykonateľným rozhodnutím Okresného súdu Prievidza č. k. 18P/54/2019-389 zo dňa 01.07.2020), keď bez objektívneho dôvodu odmietla dieťa dňa 27.07.2020 otcovi odovzdať. Matka bola v zmysle uvedeného rozhodnutia súdu povinná dieťa na styk s otcom včas a riadne pripraviť a stretnutie s otcom umožniť a túto povinnosť si nespĺnila bez objektívneho dôvodu. Žalobca sa na súdom upravený styk s maloletým dieťaťom dostavil a vynaložil náklady na cestu zo svojho bydliska v žalovanej výške, čím mu vznikla škoda, ktorú súd zaviazal zaplatiť žalovanú spolu s úrokom z omeškania podľa § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., a to odo dňa doručenia žaloby žalovanej. Keďže žalobca žalobu v časti úroku z omeškania za čas od 28.07.2020 do 22.08.2022 zobral späť na pojednávaní, súd konanie v uvedenej časti podľa § 142 ods. 2 CSP zastavil. O trovách konania súd rozhodol s použitím ustanovenia § 257 CSP tak, že úspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal, keď dôvody hodné osobitného zreteľa videl v správaní žalobcu, ktorý podáva žaloby na náhradu škody za každý deň zmareného styku s dieťaťom samostatne a v tomto jeho konaní súd videl zjavné zneužitie práva,

ktoré podľa čl. 5 Základných princípov CSP nemôže požívať súdnu ochranu, keďže žalobca neúčelne predraňuje spôsob domáhania sa súdnej ochrany.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca i žalovaná.

4. Žalovaná podala odvolanie proti rozsudku vo veci samej a žiadala, aby odvolací súd v zmysle § 388 CSP rozsudok zrušil a vec vrátil I. stupňovému súdu na ďalšie konanie alebo rozsudok zmenil tak, že pôvodný návrh v celom rozsahu zamietne a žalovanej prizná náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Odvolanie podala z dôvodov uvedených v § 365 ods.1 písm. b), f) a h) CSP, keď podľa jej názoru súdu I. inštancie preukázala, že mal. dieťa na styk s otcom riadne pripravila a išlo výlučne o vôľu dieťaťa, ktoré odmietalo styk v rozsahu na prespanie. Konajúci súd vec nesprávne právne posúdil, keď dospel k právnomu záveru, že zodpovedá žalobcovi za škodu vo výške cestovných výdavkov do miesta bydliska dieťaťa. Ona po celý čas sledovala najlepší záujem mal. dieťaťa, na ktorý súd neprihliadal. Poukázala i na skutočnosť, že v súčasnosti už došlo k zrušeniu rozsahu styku otca s dieťaťom na prespanie rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23.06.2022, sp. zn. 19CoP/20/2022, práve z dôvodu najlepšieho záujmu mal. dieťaťa. Žalovaná má za to, že odôvodnenie uvedeného rozsudku krajského súdu preukazuje, že nie je možné jej pripisovať porušenie právnej povinnosti, ako i to, že súd nevzal do úvahy vôľu dieťaťa a jeho najlepší záujem pri uskutočnení styku, čo má prednosť pred konaním, ktoré údajne zakladá nárok na náhradu škody. Najlepší záujem dieťaťa je prvoradým kritériom, čo vyplýva i z rozhodovacej praxe súdov, z Charty základných práv EU a z Dohovoru o právach dieťaťa. Ona sa snažila motivovať dieťa k styku s otcom, avšak dieťa výslovne odmietalo prespať u otca. Styk nebolo možné realizovať tak, aby nedošlo k psychickej traume dieťaťa. I Ústavný súd SR vo svojich rozhodnutiach, napr. pod sp. zn. II. ÚS 56/2017, poukazuje na kritéria spravodlivého rozhodnutia vo veciach úpravy styku rodiča s dieťaťom, medzi ktoré patrí aj pranie dieťaťa. V prejednávanej veci, objektívnou skutočnosťou, pre ktorú nedošlo k realizácii styku žalobcu s dieťaťom dňa 27.07.2020, bola vôľa maloletého dieťaťa. Žalovanej v žiadnom prípade nebolo preukázané zavinenie vzniku škody vo výške cestovných nákladov žalobcu. Žalovaná má za to, že v danom prípade išlo o bežné riziko, ktoré znáša poškodený – žalobca. Podľa názoru žalovanej je tiež nevyhnutné skúmať mieru zavinenia žalobcu na vzniku škody, nakoľko vedel, že dieťa odmieta styk v rozsahu na prespanie, ona navrhovala riešenie situácie za pomoci kolíznej opatrovníčky, čo sa nedalo realizovať a žalobca sa napriek uvedenému na každý deň styku dostavil do miesta bydliska dieťaťa.

Pokiaľ sa týka odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP, žalovaná uviedla, že riadne preukázala vôľu mal. dieťaťa predloženým videozáznamom zo dňa 27.07.2020, z ktorého zároveň nevyplýva, že by dieťa na styk riadne nepripravila. Dieťaťu riadne oznámila rozsah styku s otcom, čo jej odporúčajú príslušné orgány a prikazujú právne predpisy. Mal. dieťa neovplyvňovala pri jeho prejavochoch, tvrdenie súdu o nepripravenosti dieťaťa na styk s otcom nie je založené na žiadnych skutkových zisteniach. Ona so žalobcom i riadne komunikovala, navrhovala mu množstvo alternatívnych riešení. Skutočnosť, že súd sa v odôvodnení rozsudku nezaoberal najlepším záujmom dieťaťa, ktorý bezprostredne v súlade s princípom proporcionality súvisí so vzniknutou škodou a zároveň predstavuje objektívny dôvod, pre ktorý k styku nedošlo, je podľa žalovanej porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Žalovaná poukázala na ust. § 220 CSP a skutočnosť, že súd nedostatočne v rozsudku uviedol akými dôkazmi sa zaoberal, ktoré dôkazy vyhodnocoval a ako ich vzájomne posúdil, čo rovnako zakladá porušenie práva na spravodlivý proces.

Na záver odvolania žalovaná zdôraznila, že dňa 27.07.2020, kedy nedošlo k styku žalobcu s dieťaťom, konala v najlepšom záujme dieťaťa a nenesie zodpovednosť za vznik škody žalobcovi.

5. Po uplynutí odvolacej lehoty žalovaná zaslala odvolaciemu súdu návrh na doplnenie dokazovania v odvolacom konaní. Žalovaná návrh odôvodnila ust. § 384 CSP v spojení s § 366 ods. 1 písm. d) CSP a predložila súdu Znalecký posudok č. 5/2022 zo dňa 15.01.2023 vyhotovený znalkyňou Mgr. Alexandrou Kaiser, ktorý bol vypracovaný vo veci rozvodu účastníkov konania. Tento znalecký posudok jej bol doručený dňa 23.02.2023, obsahuje dôležité zistenia, ktoré nemohla použiť bez svojho zavinenia pred súdom I. inštancie. Žalovaná v podaní cituje zo znaleckého posudku a má za to, že z obsahu znaleckého posudku vyplýva, že vznik škody nie je v príčinnej súvislosti s konaním žalovanej, nezavinila, že k styku nedošlo. Prejavy dieťaťa nie sú dôsledkom jej nabádania alebo rozrušovania dieťaťa, a teda ani z tohto dôvodu nenesie zodpovednosť za cestovné náklady žalobcu vynaložené dňa 27.07.2020. K podaniu žalovaná pripojila i kópiu znaleckého posudku.

6. Žalobca podal odvolanie proti výroku III. rozsudku súdu prvej inštancie, t. j. proti výroku o trovách konania a žiadal, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že žalobcovi prizná náhradu trov konania v rozsahu 100 %, zároveň žiadal priznať i náhradu trov odvolacieho konania . Odvolanie podal z dôvodov uvedených v § 365 ods.1 písm. b),d),f), a h) CSP. Žalobca nesúhlasil s aplikáciou §-u 257 CSP súdom v danej veci a poukázal na to, že inštitút trov konania v civilnom sporovom konaní je ovládaný tzv. záujmovým princípom vyjadreným v §-e 252 CSP a princípom úspechu v konaní, vyjadreným v §-e 255CSP. On mal vo veci plný úspech, a preto podľa princípu úspechu má právo na náhradu trov konania. Ustanovenie § 257 CSP, ktoré aplikoval súd vo veci, predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok konania a zásady zodpovednosti za zavinenie a má slúžiť na riešenie situácie, v ktorej je nespravodlivé, aby ten, kto dôvodne chráni svoje právo, dostal náhradu trov konania. V prejednávanej veci ide o situáciu, kedy žalovaná účelovo, tendenčne a bezdôvodne bráni kontaktu žalobcu s jeho maloletým synom. Žalobca poukázal i na rozporuplnosť argumentácie sudcu, ktorý na jednej strane rozhodol o nespojení jeho žalôb, a to uznesením č. k. 8C //134/2022 -67 na spoločné konanie a rozhodnutie a na druhej strane pre procesný postup žalobcu, ktorý podáva samostatné žaloby na náhradu škody za neuskutočnené styky s mal. dieťaťom v jednotlivé dni, aplikuje na náhradu trov konania § 257 CSP. Navyiac je nespravodlivé, aby sa žalobca domáhaním sa ochrany svojho práva dostal do situácie, kedy náklady na uplatnenie práva prevyšujú jeho uplatnený nárok a tak paradoxne pre neho je lepšie sa zmieriť so spôsobenou škodou a nič nerobiť, ako zákonným spôsobom požívať súdnu ochranu a brániť sa proti správaniu žalovanej. Žalobca podotkol, že ako otec nevidel syna takmer polovicu jeho života, a to napriek tomu, že má s ním súdom upravený styk. Žalovaná styk s dieťaťom vždy s nejakou výhovorkou, resp. klamstvom zmarí. Žalobca vyslovil názor, že napadnutý rozsudok je vo výroku o trovách konania arbitrárny a súd v jeho odôvodnení dotvára skutkové okolnosti tak, aby to vyzeralo, že žalobca mohol urobiť niečo iné ako v danom čase reálne urobil.

7. Žalovaná v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu sa stotožnila s rozhodnutím súdu v časti trov konania. Poukázala na neúčelnosť vynaložených trov konania v súvislosti s podávaním samostatných žalôb na náhradu škody za každý deň neuskutočneného styku žalobcu s mal. dieťaťom, i keď ide o po sebe nasledujúce dni a dôvod neuskutočnenia styku bol rovnaký. Žalovaná má za to, že takýto postup žalobcu možno označiť ako šikanózne konanie, ktoré predstavuje jeden z prípadov zneužitia práva, keď žalobca sleduje cieľ spôsobiť žalovanej škodu, a to nielen materiálnu, ale výrazne vplýva aj na jej duševné zdravie. Žalovaná poukázala na možné zneužitie práva žalobcom, ktoré podľa čl.5 CSP nepožíva právnu ochranu. Vyslovila názor, že účelom žalobcom podávaných samostatných žalôb je znevýhodniť žalovanú a spôsobiť jej ujmu, pričom podľa §3 Obč. zák. výkon práv nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Pre úplnosť k nespojeniu vecí súdom na jedno konanie uviedla, že súd odmietol spojiť žaloby žalobcu do jedného konania najmä z dôvodu, že žaloby boli podávané v iných časoch a „bežali samostatne“, boli v rôznych fázach konania a nebolo účelné veci spájať. Žalovaná žiadala rozsudok súdu I. inštancie vo výroku o trovách konania potvrdiť ako vecne správny a priznať jej náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

8. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovanej vo veci samej žiadal rozsudok súdu I. inštancie ako vecne správny potvrdiť. Poukázal na to, že dôvod, pre ktorý podľa žalovanej nedošlo k realizácii styku – odmietavá vôľa mal. dieťaťa, nebola v konaní nijakým spôsobom preukázaná, žalovaná mu neumožnila styk so synom v predmetné dni a v konaní nebolo preukázané, že by sa o to aspoň pokúsila. Zdôraznil, že žalovaná nemôže svojvoľne mariť právoplatné a vykonateľné rozhodnutie súdu iba preto, že s ním nie je uzrozmenná. Tvrdenie žalovanej o tom, že škodu si žalobca spôsobil tým, že trval na styku v rozsahu na prespanie, považuj za tendenčné presúvanie jej právnej povinnosti na žalobcu, s čím sa nemožno stotožniť. Žalobca poprel tvrdenie žalovanej o riadnej komunikácii s ním, navrhnutie alternatívneho riešenia a trval na tom, že úmyslom žalovanej bolo zmarenie styku. K návrhu na doplnenie dokazovania znaleckým posudkom zo dňa 15.01.2023 uviedol, že tento posudok nie je vo vzťahu k predmetu konania irelevantný, z neho a ani zo žiadnych iných dôkazov v konaní nebol preukázaný negatívny vplyv jeho ako otca na dieťa. Predmetom sporu je náhrada škody a v čase zmareného styku bol aktuálny znalecký posudok č. XXX/XXXX, vypracovaný H. B. I., pričom znalecký posudok predložený žalovanou po podaní odvolania odzrkadľuje situáciu na začiatku roku 2023, nemôže preukazovať vôľu dieťaťa v čase styku dňa 27.07.2020. Navrhol preto, aby súd na uvedený dôkaz neprihliadal. Žalobca zotrval na tom, že žalovaná úmyselne a účelovo zmarila jeho styk s dieťaťom, porušujúc tým právoplatné a vykonateľné súdne rozhodnutie.

9. V písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalovanej k jeho odvolaniu proti výroku o trovách konania žalobca zotrval na dôvodoch odvolania, nesúhlasil s vyjadrením žalovanej. Poukázal na to, že ani v tomto ani v žiadnom inom konaní nebolo preukázané jeho šikanózne správanie alebo zneužitie procesných práv s cieľom poškodiť žalovaných. Samotný súd legitimizoval jeho procesný postup, a teda, že nie je možné spojiť predmetné konania o náhradu škody. Každá žaloba si vyžaduje dôkladné posúdenie s rozsiahlym dokazovaním a spojenie vecí do jedného konania by spôsobilo neprehľadnosť a neúčelne by sa predĺžilo konanie. Postup žalobcu pri podávaní žalôb je jediným zákonne možným, vhodným a správnym procesným postupom, a preto ho nemožno považovať za konanie v rozpore s dobrými mravmi a ani za postup pre aplikáciu dôvodov hodných osobitného zreteľa. Žalobca na podanom odvolaní a jeho dôvodoch trval v plnom rozsahu.

10. Žalovaná v následnej replike a duplike k podaniam žalobcu uviedla, že tiež v plnom rozsahu trvá jak na podanom odvolaní, tak i na vyjadrení k odvolaniu žalobcu. Má za to, že preukázala najvyššiu možnú mieru prevencie pred vynaložením cestovných nákladov žalobcu a zároveň je potvrdené, že neodkladné opatrenie bolo vydané v najlepšom záujme mal. dieťaťa, a teda v súlade so zákonom a z toho dôvodu nemohlo dôjsť k porušeniu právnej povinnosti. Ona vždy sledovala najlepší záujem dieťaťa. K nepriznaniu trov konania žalobcu poukázala i na účelnosť vynaložených trov žalobcom /Uznesenie NS SR sp.zn. 6 MCdo 5/2013/.

11. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 379 a 380 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej ako "CSP") bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. vo veci samej je potrebné podľa § 387 CSP potvrdiť ako vecne správny a v napadnutom výroku III. o nároku na náhradu trov konania je potrebné zmeniť podľa § 388 CSP. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. odvolaním napadnutý nebol, preto je v tejto časti právoplatný a rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý.

12. V prejednávanej veci sa žalobca podanou žalobou domáha náhrady škody od žalovanej, ktorá mu vznikla zmareným stykom s maloletým dieťaťom, keď napriek tomu, že dňa 27.07.2020 pricestoval do miesta bydliska dieťaťa, kde si ho mal prevziať, žalovaná mu styk so synom neumožnila a dieťa na styk nepripravila tak, aby bol zrealizovaný v zmysle vykonateľného súdneho rozhodnutia. Predmetom konania teda nebola úprava styku rodiča s maloletým dieťaťom, ale náhrada škody, pričom výška škody medzi účastníkmi konania nebola sporná. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania a zistenia skutkového stavu dospel k právnomu záveru, že žaloba je dôvodná a vec posúdil podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keď žalovaná porušila svoju právnu povinnosť uloženú vykonateľným súdnym rozhodnutím Okresného súdu Prievidza, č. k. 18P/54/2019-389 a bez objektívneho dôvodu styk otca s dieťaťom neumožnila.

13. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

14. Podľa § 420 ods. 3 Občianskeho zákonníka, zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

15. Žalovaná vzhľadom na odvolacie námietky nesúhlasí s právnym posúdením jej zodpovednosti súdom prvej inštancie za vzniknutú škodu – za vynaložené cestovné náklady, ktoré mali vzniknúť žalobcovi a tiež nesúhlasí s posúdením existencie takých okolností prípadu, z ktorých možno vyvodíť, že škode nemohla žalovaná zabrániť, teda že vznik škody nezavinila.

16. Žalobca v danej veci žiadal nahradiť škodu, ktorá mu vznikla za zmarený styk so synom dňa 27.07.2020, kedy cestoval do bydliska maloletého za svojim synom, z dôvodu uskutočnenia ich stretnutia v zmysle uznesenia Okresného súdu Prievidza sp. zn. 18P/54/2019-389 zo dňa 01.07.2020. Styk otca s maloletým sa podľa tvrdenia žalovanej neuskutočnil pre objektívnu prekážku – vôľu maloletého.

17. Predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu vznik v zmysle § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka je 1. porušenie právnej povinnosti, 2. existencia škody, 3. príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou a 4. zavinenie. Všetky uvedené zodpovednostné zložky musia byť splnené

kumulatívne. Prvé tri predpoklady sú objektívneho charakteru. Dôkazné bremeno ohľadne nich leží na poškodenom. Zavinenie je subjektívnej povahy, jeho existencia vo forme nevedomej nedbanlivosti sa predpokladá.

18. Základnou podmienkou vzniku zodpovednostného vzťahu je príčinná súvislosť medzi konaním (opomenutím) škodcu a vzniknutou škodou u poškodeného, ktorá musí byť predvídateľná. Porušenie právnej povinnosti musí byť preukázané, v predmetnom prípade sa jedná o právnu povinnosť stanovenú rozhodnutím súdu o styku s dieťaťom. Podľa výkladu súdnej praxe sa škodou rozumie majetková ujma poškodeného, ktorú je možné objektívne vyjadriť v peniazoch. V zmysle judikatúry sa za skutočnú škodu považuje majetková ujma vyjadriteľná v peniazoch, ktorá spočíva v zmenšení majetku poškodeného a predstavuje majetkové hodnoty, ktoré treba vynaložiť na to, aby sa vec uviedla do predošlého stavu, resp. aby sa v peniazoch vyvážili dôsledky vyplývajúce z toho, že navrátenie do predošlého stavu nebolo dobre možné a účelné (Nález Ústavného súdu SR sp. zn. 177/08)

19. Pri občianskoprávnej zodpovednosti za škodu vzniká záväzkovoprávny vzťah medzi tým, kto za škodu zodpovedá, a medzi poškodeným. Obsahom tohto vzťahu je právo poškodeného požadovať náhradu škody a povinnosť toho, kto podľa zákona za škodu zodpovedá, škodu nahradiť.

20. Pokiaľ rodičovi dieťaťa vzniknú zbytočné náklady v dôsledku toho, že rodič, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do výchovy, zmarí styk rodiča s dieťaťom upravený súdnym rozhodnutím alebo dohodou rodičov, jedná sa o jeho či jej všeobecnú zodpovednosť za škodu, založenú na princípe prezumovaného zavinenia. Ide o zodpovednosť za priame porušenie právnej povinnosti, ktoré pre rodičov vyplýva zo súdneho rozhodnutia, príp. z dohody rodičov o styku s dieťaťom (rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo 2289/2002 zo dňa 30.09.2003).

21. Zo skutkových zistení súdu prvej inštancie vyplynulo, že ku dňu 27.07.2020, kedy malo prebehnúť stretnutie maloletého s otcom, bol styk žalobcu so synom upravený súdnym rozhodnutím - uznesením o neodkladnom opatrení Okresného súdu Prievidza č. k. 18P/54/2019-389 zo dňa 01.07.2020, ktoré nadobudlo predbežnú vykonateľnosť dňa 01.07.2020. Súd týmto neodkladným opatrením upravil styk otca s maloletým dieťaťom počas letných školských prázdnin vyhlásených Ministerstvom školstva SR v školskom roku 2019/2020 tak, že otec je oprávnený stretnúť sa so synom odo dňa 27.07.2020 v čase od 9.00 hod. nepretržite do dňa 02.08.2020 do 17.00 hod. a odo dňa 24.08.2020 v čase od 9.00 hod. nepretržite do dňa 30.08.2020 do 17.00 hod. v neprítomnosti matky maloletého dieťaťa, ktorá je povinná maloleté dieťa na stretnutie s otcom včas a riadne pripraviť a stretnutie s otcom umožniť. Súd ďalej upravil styk tak, že otec si dieťa od matky prevezme v určený čas v mieste bydliska maloletého dieťaťa a matke po skončení styku dieťa odovzdá v mieste bydliska maloletého dieťaťa. V prípade, že sa styk otca s maloletým neuskutoční v súdom určenom čase z dôvodu objektívnej prekážky na strane dieťaťa, matka je povinná umožniť otcovi styk s maloletým v rovnakom rozsahu v náhradnom termíne.

22. Zo skutkových zistení súdu prvej inštancie ďalej vyplynulo a nebolo v konaní sporné, že žalobca sa dňa 27.07.2020 dostavil do miesta bydliska maloletého. Styk otca s maloletým sa neuskutočnil. Žalobca bol v uvedený deň formou SMS správy informovaný žalovanou, že požiadala o účasť na odovzdávaní maloletého kolíznu opatrovníčku. Z výpisu SMS komunikácie ďalej bolo zistené, že žalovaná žalobcu informovala, že maloletý syn plače a nemôže ho obúť ani obliecť. Z domu bolo počuť plač maloletého syna, žalobca na miesto privolal policajnú hliadku a následne podal trestné oznámenie, v ktorom ku styku dňa 27.07.2020 uviedol, že matka maloletého nerešpektovala vykonateľné rozhodnutie, odmietla mu maloletého ukázať a nebol mu umožnený žiaden kontakt s maloletým. Z mailovej správy odoslanej právnym zástupcom žalovanej pracovníkom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza bolo zistené, že bola odosielaná dňa 26.07.2020 o 13:32 hod. a matka maloletého syna v nej žiadala o poskytnutie pomoci pri výkone styku, ktorý sa mal uskutočniť dňa 27.07.2020 v čase od 9:00 hod.

23. Správne sa súd prvej inštancie v prvom rade zaoberal posúdením porušenia právnej povinnosti na strane žalovanej. V tejto súvislosti bolo potrebné zistiť, do akej miery je žalovanou tvrdené odmietanie styku maloletého syna (2-ročného) s otcom výsledkom jej nedostatočného výchovného pôsobenia na dieťa v rámci riadnej prípravy v zmysle v tom čase vykonateľného rozhodnutia Okresného súdu Prievidza č. k. 18P/54/2019-389 zo dňa 01.07.2020, a do akej miery je uvedené odmietanie výsledkom vlastného,

odmietavého postoja maloletého dieťaťa. Rovnako tak pre posúdenie veci bolo potrebné zistiť, či tu boli také okolnosti, z ktorých možno spoľahlivo vyvodiť, že vzniknutej škode nemohla žalovaná zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré bolo možné od nej objektívne požadovať.

24. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie konštatuje, že povinnosťou žalovanej bolo maloletého syna na styk s otcom riadne pripraviť, čo v sebe nezahŕňa iba jeho materiálnu prípravu – t. j. zbaliť veci a obliecť dieťa na stretnutie v bezprostrednom časovom úseku pred stretnutím s otcom, ale i psychologickú prípravu, t. j. výchovné pôsobenie na syna v priebehu celej doby, keď sa u matky nachádza, aby sa s otcom dobrovoľne chcel stretnúť a aby sa odovzdanie a prevzatie dieťaťa zaobišlo bez traumatizujúcich emócií pre dieťa aj ostatné zúčastnené osoby. Odvolací súd zdôrazňuje, že maloletý bol (a aj je) v osobnej starostlivosti matky. Objektívne preto matka mala (a aj má) najširšie možnosti ovplyvňovania maloletého pozitívnym smerom. Bolo len na matke a jej subjektívnom postoji, ako tento vplyv na maloletého využije a ako naplní uloženú právnu povinnosť dieťa na styk s otcom riadne pripraviť. Odvolací súd poukazuje v tomto smere na vek maloletého dieťaťa v čase zmareného styku, vzhľadom ku ktorému tvrdenie matky, že dieťa odmietalo styk s otcom v rozsahu na prespanie, sa javí ako účelové tvrdenie a nedostatočná príprava dieťaťa na styk s otcom.

25. Pokiaľ ide o žalovanou namietanú skutočnosť, že rozsah styku otca so synom bol zmenený rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19CoP/20/2022 zo dňa 23.06.2022, odvolací súd konštatuje, že v deň neuskutočneného stretnutia bolo v platnosti vyššie uvedené vykonateľné uznesenie o neodkladnom opatrení Okresného súdu Prievidza č. k. 18P/54/2019-389 zo dňa 01.07.2020. V danej veci je tak bezpredmetné, že došlo k zmene úpravy styku otca s maloletým synom (po dvoch rokoch od neuskutočneného stretnutia), a to tak, že syn už nie je povinný u otca prespať bez prítomnosti matky. Matka mala v predmetný deň 27.07.2020 súdom uloženú povinnosť dieťa riadne pripraviť na styk s otcom, ktorý si syna v určený čas v mieste bydliska maloletého dieťaťa mal prevziať. Porušenie právnej povinnosti žalovanej malo teda spočívať v opomenutí toho, čo malo byť v súlade s právom vykonané.

26. Súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu dôvodne konštatoval, že vzhľadom na nízky vek maloletého (2 roky) bolo v možnostiach matky dostatočne maloletého pripraviť na styk s otcom tak, aby sa tento mohol riadne uskutočniť. Tento vek nepochybne predpokladá aktívnu účasť matky vo výchove a na ovplyvňovaní reakcií dieťaťa, ktoré je potrebné ovplyvniť takým spôsobom, aby bolo psychicky pripravené na stretnutie s otcom bez prítomnosti matky. V tejto súvislosti odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie konštatuje, že neuskutočnenie styku nie je v danom prípade možné pripisovať iba odmietaniu maloletého tak, ako to tvrdí žalovaná. Z predloženého videozáznamu zo dňa 27.07.2020 totižto nevyplýva, ako konštatoval aj súd prvej inštancie, splnenie povinnosti žalovanej maloletého syna na styk s otcom riadne pripraviť. Na videozázname je síce vidieť plač maloletého a jeho odmietavý postoj k stretnutiu, zároveň je však zo záznamu zrejmé, že matka v čase rozrušenia syna nevyvinula žiadne opatrenia smerujúce k jeho upokojeniu ani k pozitívnej motivácii maloletého. Súd prvej inštancie správne pri posúdení záberov z uvedeného záznamu konštatoval, že prístup matky bol laxný, matka syna k stretnutiu s otcom nemotivovala spôsobom primeraným veku dieťaťa. Pokiaľ ide o námietku žalovanej, že dieťaťu riadne oznámila rozsah styku s otcom, odvolací súd opakovane poukazuje na vek maloletého – 2 roky. Z videozáznamu vyplýva ako matka synovi oznámila „Musíš ísť teraz za tatom“, čo nemožno ani podľa názoru odvolacieho súdu považovať za snahu o vyvolanie pozitívnych emócií u syna, a teda o motivovanie syna k stretnutiu s jeho otcom.

27. Rovnako tak zaslanie žiadosti kolíznemu opatrovníkovi o pomoc pri výkone styku odvolací súd nepovažuje za preukázanie snahy pripraviť syna. Z vykonaných zistení súdom prvého stupňa bolo preukázané, že žiadosť bola žalovanou kolíznemu opatrovníkovi zasielaná pred očakávaným výkonom až v nedeľu, v poobedných hodinách. Správne súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaná si musela byť vedomá, že žiadosť odoslaná v tomto čase (v čase víkendu necelý deň pred stretnutím) objektívne nemohla dať možnosť pre uskutočnenie akýchkoľvek opatrení zo strany kolízneho opatrovníka, ktoré by mohli byť prínosné pre uskutočnenie plánovaného styku.

28. Odmietavý postoj maloletého (dvojrôčného) dieťaťa, ktoré vzhľadom na nízky vek ešte nie je spôsobilé vyjadriť svoj postoj k stretávaniu s otcom (keď navyš z predmetného uznesenia Okresného súdu Prievidza č. k. 18P/54/2019-389 zo dňa 01.07.2020 vyplýva, že otec má so synom pozitívny vzťah), nemožno považovať za objektívny dôvod, ktorý by bránil tomu, aby dieťa mohlo byť so svojimi rodičom, v danom prípade otcom, ktorého rodičovské práva a povinnosti neboli žiadnym spôsobom obmedzené.

29. Pokiaľ ide o návrh žalovanej na doplnenie dokazovania v odvolacom konaní, odvolací súd nepovažoval tento za dôvodný. Žalovanou predložený znalecký posudok znalca Mgr. Alexandry Kaiser č. X/XXXX zo dňa 15.01.2023, ako uviedol aj žalobca v jeho vyjadrení, odzrkadľuje situáciu maloletého v roku 2023. Predmetom tohto konania je však náhrada za zbytočne vynaložené náklady dňa 27.07.2020, vzhľadom na ktorú skutočnosť predmetný posudok nevytvára nič o vtedajšom psychickom stave syna žalobcu.

30. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd prvej inštancie dôvodne skonštatoval, že v danej veci bolo preukázané porušenie povinnosti žalovanej maloletého syna na styk s otcom riadne a včas pripraviť a styk s otcom umožniť. Žalovaná zavinene zmarila styk maloletého s otcom, keď ho bez objektívneho dôvodu odmietla odovzdať žalobcovi – otcovi. Správne tak súd prvej inštancie konštatoval, že nešlo o nesplnenie prevenčnej povinnosti v zmysle § 415 Občianskeho zákonníka, ktorú by si žalovaná splnila, keby existujúcu objektívnu okolnosť žalobcovi včas oznámila a ten by tak nemusel zbytočne absolvovať cestu do miesta bydliska maloletého.

31. Pokiaľ ide o otázku vzniku škody, v konaní bolo preukázané, že žalobca dňa 27.07.2020 absolvoval za účelom styku so synom cestu osobným motorovým vozidlom zo svojho bydliska do miesta bydliska maloletého. Stretnutie sa však nerealizovalo, nakoľko mu styk so synom nebol umožnený. Žalobca tak na uvedenú cestu zbytočne vynaložil náklady. Cestu žalobca uskutočnil vlastným motorovým vozidlom (C. J.), čo bolo aj podľa názoru odvolacieho súdu účelné s prihliadnutím na vzdialenosť, začiatok styku s maloletým v ranných hodinách, ako aj pretrvávajúce ohrozenie nákazou COVID- 19. Výšku škody žalovaná v podanom odvolaní nerozporovala.

32. Pokiaľ ide o žalovanou tvrdenú skutočnosť, že v danom prípade je predmetnú situáciu - t. j. vynaloženie uvedených cestovných výdavkov, potrebné posudzovať ako bežné riziko, ktoré znáša žalobca, s týmto názorom sa odvolací súd nemôže stotožniť. O bežnom riziku, t. j., že môže dôjsť k zbytočnému vynaloženiu cestovných nákladov, by bolo možné hovoriť v prípade neuskutočnenia bežného stretnutia (t. j. nenariadeného súdnym rozhodnutím), ku ktorému z rôznych dôvodov nedošlo. V danom prípade však žalovaná mala súdom nariadenú povinnosť dieťa otcovi odovzdať, uskutočnenie styku sa predpokladalo a žalobcovi nebol vopred oznámený žiaden objektívny dôvod jeho neuskutočnenia. Na uvedenú situáciu pri rozhodovaní o náhrade škody tak nemožno podľa názoru odvolacieho súdu aplikovať žalovanou tvrdený koncept „bežného životného rizika“.

33. Pokiaľ ide o príčinnú súvislosť medzi porušením povinnosti a vznikom škody, odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaná porušením svojej povinnosti, vyplývajúcej jej v tom čase z vykonateľného rozhodnutia Okresného súdu Prievidza č. k. 18P/54/2019-389 zo dňa 01.07.2020, zavinila vznik škody žalobcovi v podobe zbytočne vynaložených nákladov na stretnutie s maloletým synom dňa 27.07.2020. Žalovaná bez objektívneho dôvodu, v rozpore s uvedeným rozhodnutím, maloletého žalobcovi neodovzdala, nenavrholala žalobcovi alternatívne riešenie, keď sa už na stretnutie dostavil a so žalobcom žiadnym spôsobom nekomunikovala. Žalovaná nepredložila žiadne lekárske potvrdenie o prípadnom synovom ochorení a odmietla žalobcovi maloletého čo i len ukázať. Žalovaná nedala vopred žalobcovi vedieť, že sa styk z objektívneho dôvodu neuskutoční, a teda, že žalobca nemusí cestu do miesta bydliska maloletého absolvovať.

34. Záverom odvolací súd považuje za potrebné doplniť, že z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vo veci samej jednoznačne vyplýva, akými dôkazmi sa súd prvej inštancie zaoberal, ktoré dôkazy vyhodnocoval a ako ich vzájomne posúdil. Námitka žalovanej týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia rozsudku v časti vykonaného dokazovania tak nie je dôvodná.

35. Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie postupoval správne, vec po právnej stránke správne posúdil a správne rozhodol, keď zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi 104,60 eur s úrokom z omeškania 5 % ročne od 23.08.2022 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku I. ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

36. Následne sa odvolací súd zaoberal preskúmaním výroku III. napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie nepriznal žalobcovi náhradu trov konania, proti ktorému výroku podal odvolanie žalobca.

37. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.
38. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

39. V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní (§ 255 CSP). Aplikácia ustanovenia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď síce sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa § 255 a nasl. CSP, súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu.

40. V posudzovanom prípade nepriznanie náhrady trov konania súd prvej inštancie odôvodnil ust. § 257 CSP, nakoľko v danej veci vzhľadom na dôvody hodné osobitného zreteľa, spočívajúce v procesnom správaní žalobcu a v povahe veci. Podľa jeho názoru u žalobcu ide o zjavné zneužitie práva, keď žalobca podáva jednotlivé žaloby za každý deň zmareného styku, pričom ide aj o dni nasledujúce po sebe. S uvedeným názorom súdu prvej inštancie sa však nemožno, s prihliadnutím aj na odvolacie námietky žalobcu, stotožniť. Žalobca dôvodne poukázal na predchádzajúce rozhodnutie súdu prvej inštancie sp. zn. 8C/34/2022 zo dňa 08.12.2022, ktorým súd zamietol návrh žalovanej na spojenie vecí (uvedených vo výroku uznesenia) vedených pred tamojším súdom. V uvedenom rozhodnutí súd okrem iného skonštatoval, že „V konaniach bude potrebné vykonať rozsiahle dokazovanie, ktoré by nebolo možné uskutočniť na jednom pojednávaní. V uvedených konaniach uplatňuje žalobca nárok na náhradu škody za jednotlivé neuskutočnené stretnutia, pričom v konaniach sú rôzne skutkové tvrdenia produkované žalobcom aj žalovanou (líšia sa dôvodmi neuskutočnenia – maloletý styk odmietal, maloletý bol chorý, bol v kontakte s COVID pozitívnou osobou), pričom v niektorých prípadoch sa líšia aj exekučné tituly. Vzhľadom na počet konaní a tieto odlišnosti by nebolo možné efektívne vykonať dokazovanie na jednom pojednávaní. Vzhľadom na skutočnosť, že styk žalobcu s maloletým naďalej neprebíha a je predpoklad, že žalobca si naďalej bude uplatňovať nároky za tieto neuskutočnené styky samostatnými návrhmi, nebude ani reálne možné všetky tieto nároky rozhodnúť v jednom konaní“. Z uvedeného tak podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva, že súd prvej inštancie predchádzajúcim rozhodnutím, týkajúcim sa spojenia vecí konštatoval, že postup žalobcu, kedy sa ochrany svojich práv domáhal samostatnými žalobami, je procesne správny. Uvedený názor zastáva aj odvolací súd v posudzovanom prípade. Ako je uvedené už vyššie, žalobca si samostatnými žalobami uplatňuje nároky na náhradu škody za jednotlivé neuskutočnené stretnutia, pričom v konaniach sú produkované rozličné skutkové tvrdenia tak zo strany žalobcu, ako aj žalovanej, líšiace sa rôznymi dôvodmi neuskutočnenia stretnutia – maloletý styk odmietal (ako je tomu v posudzovanej veci), maloletý bol v kontakte s COVID pozitívnou osobou, bol chorý. Navyše, v niektorých prípadoch sa líšia aj exekučné tituly. Pokiaľ sa teda žalobca domáha svojho práva samostatnými žalobami, nemožno tento postup považovať za zneužitie práva. V danom prípade podľa odvolacieho súdu nemožno pri rozhodovaní o náhrade trov konania hovoriť o dôvodoch hodných osobitného zreteľa v zmysle § 257 Občianskeho zákonníka. Je na úvahe žalobcu, akým spôsobom uplatňuje svoje práva a skutočnosť, že sa svojich nárokov domáha samostatnými žalobami, nemôže byť žalobcovi pri rozhodovaní o náhrade trov konania pripočítané v jeho neprospech. Navyše je odvolaciemu súdu z rozhodovacej činnosti známe, že žalobca nie vo všetkých žalobách podaných proti žalovanej bol úspešný, jeho niektoré žaloby boli súdom prvej inštancie zamietnuté a v týchto prípadoch žalovanej bola priznaná náhrada trov konania, teda súd prvej inštancie rozhodoval podľa zásady úspechu v konaní.

41. V prejednávanej veci mal žalobca vo veci samej plný úspech, keď súd prvej inštancie výrokom I. žalobe v celom rozsahu vyhovel a odvolací súd dospel k záveru, že za daného stavu mal súd prvej inštancie pri rozhodovaní o náhrade trov konania postupovať podľa § 255 ods. 1 Občianskeho zákonníka (tzv. zásady úspechu) a žalobcovi priznať náhradu trov I. stupňového konania v rozsahu 100 %.

42. Z uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 388 CSP rozsudok súdu I. inštancie v časti trov konania (výrok III.) zmenil tak, že žalobcovi priznal proti žalovanej náhradu trov I. stupňového konania v rozsahu 100 %.

43. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi proti žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, nakoľko bol v odvolacom konaní plne úspešný. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne v zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie.

44. Tento rozsudok bol prijatý senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).